

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Parallela Geographiae Veteris Et Novae

Briet, Philippe

Parisiis, 1648

Cap. II. De causâ Materiali Geographiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13147

flagitet, quidam dubitarunt, asseruit Maginus, eâ ductus ratione: quòd si Chorographia Sciographiam exigit, quæ Ichnographiam umbris attollit, & deprimit, non videatur Ichnographia deneganda Geographiæ. Sed hîc turpiter vir alioquin magnus hallucinatus est. Ichnographia enim pars picturæ vera est, quam postmodum Ptolemæus ab arte suâ penitus explodit.

Secundò additur: *partem illam terræ quæ detecta est.* Notat enim Strabo suprà laudatus Geographiam tantùm *ζητῶν τὰ γνώσιμα τῆς οἰκουμένης, τὰ δὲ ἄγνωστα εἶναι, καὶ ἀπερὶ καὶ τὰ ἔξω αὐτῆς.* Inuestigare terræ partes detectas, incognitas spernere, quasi ad se minùs pertinentes. Quale illud porò fuerit, & apud veteres, & apud recentiores toto hoc opere videbitur.

Tertiò adiungitur: *Cum iis quæ ad generalem eius notitiam attinent:* quæ verba paulò post idem auctor explicat, cùm ait *Geographum versari circa descriptiones πόλεων, πόλεων μεγάλων, ἔθνων, καὶ ποταμῶν ἀξιολογώτερον nationum, & fluminum illustriorum: καὶ τῶν κατ' ἕκαστον εἰδῶν ὑποσημοτέρων, quæ secundùm speciem uniuscuiusque sunt insigniora:* quibus extremis verbis completitur *montes, lacus, sylvas, fluminum capita, & diuertigia, provinciarum limites,* quæ diligentius ipse in suis tabulis annotavit.

CAPVT II.

De causa materiali Geographiæ.

ED E M capite primo Ptolemæus discrimen inuestigans inter Geographum, & Chorographum, ait illum versari *περὶ ποσόν, circa quantum,* hunc autem *περὶ τὸ ποιὸν μᾶλλον, ἢ ποσόν, circa quale potius, quàm quantum.* Quod explicat postmodum, dum asserit Geographum attendere ad proportiones interuallorum, in quibus sita est ratio quantitatis: Chorographum verò curare *ὁμοιότητά, similitudinem* vsque ad *μικρομερέτερα τῶν ἰδιωμάτων, minutissima quæque propriorum locorum:* quare Chorographum omnem vult esse pictorem. Cùm ergo ratio similitudinis, & figuræ ad qualitatem pertineat, conficitur versari Chorographum circa τὸ ποιόν.

DIFFICULTAS tamen moueri potest, utrùm Chorographus etiam per se non respiciat quantitatem, sic vt primò qualitatem spectet: si quidem verba Ptolemæi primo aspectu id videntur in-

nuere. Respondeo nequaquam, sed quantitatem Chorographo esse tantum *ἡ συμβεβηκός*. Quare postea idem auctor negat Chorographum *δεῖν μεθόδου μαθηματικῆς* indigere arte Mathematica, quam profecto exigeret, si per se quantitatem spectaret.

QVÆRES iterum, quare Geographiam à Topographiâ non distinguat Ptolemæus, siquidem id perfecta facultatis huiusce notio exigebat. Respondeo *primò*, Chorographiam, & Topographiam distingui tantum inter se, quòd hæc vnicum locum, illa suscipiat multa describenda accurate: vnde supra Ptolemæus à Chorographo exegit *μικρομερίων τῶν ἰδιωμάτων* minutissima quæque priorum locorum; at multitudo, aut vnitas non efficiunt inter illas facultates diuersitatem. Respondeo *secundò* nonnullos credere Topographiam rem verbis, Chorographiam lineis, & picturâ describere, quod non est absimile vero.

QVÆRES tertio cur Geographiam ab Hydrographiâ non seiunxerit? Respondeo cum ex aquâ, & terrâ vnicus conficiatur globus, vtramque vnus, & eiusdem considerationis esse. Et verò recentiorum opera sunt Tabulæ illæ Hydrographicæ, in quibus Magnetis declinationes, nauigationum ductus, & quasi semitæ, ventorumque vicissitudines annotantur. Maximè cum veteres Argonautæ vix se alto committerent, sed vt plurimum littora raderent.

De Topothesiâ, quâ effinguntur aliquando locorum descriptiones, vt Carthaginis primo Æneidos, noluit agere Ptolemæus, quòd ea tantum poëtarum sit; nos saltem vocis notionem attingere debuimus.

CAPVT III.

De causa efficiente Geographiæ, seu de Geographis.

CVM totus orbis *ἢ τε ἀθρόως, ἢ τε κατὰ μέρος* *ἔκ τῶν αὐτῶν*, neque vniuersim, neque singulatim ab iisdem lustrari potuerit, inquit Ptolemæus, multi in vnum conferre debuerunt imagines mente conceptas, vnde Geographia conflata est. Sed qui primum huius scientiæ fundamenta iecerint, non est facile statuere, maximè cum multorum Geographorum scripta cum nominibus auctorum interierint, Nominantur à Strabone Eratosthenes, Theo-